Timișoara, 1895. Anul II. Nr. 198. Mercuri în 6 (18) Septembre.

DREPTATEA

Apare în fie-care ḑi de lucru la amiaḑi.

Prețul 10 fl. pe an (pentru străinătate 37 frci.) — **Numeri singuratici 5 cr.** — **Tacsa de inserțiuni:** 1 cm.□ 1 cr., plus 30 cr. timbru.

Redactor responsabil: **Adrian P. Deseanu.**

Redacțiunea și Administrațiunea: Timișoara, cetate trada Zápolya (Temesvár, Festung, Zápolyagasse,) Nr. 41 **Telefon** (linia de stat Viena, Budapesta, Arad) Nr. 4.

„Agrațiarea“.

Timișoara, 18 Septembre n.

Sentimentele de bucurie ne umplu încă inima, că am ajuns sĕ vedem eliberați pre cei 10 bărbați ai nostri, pre cari urgia sistemului politic, ce ne domineazā, ni-i-a răpit înainte cu un an și mai bine. — Dar' sentimentele acestea nu pot ținè mult; valurile lor pe cât de grabnic au fost aduse în mișcare, pe atât de iute trebue sĕ se și linișteascā... În dulceața acestor valuri spumegătoare de sentiment, picā vrênd-nevrênd picurul amar al politicei, și îndată dulceața se perde și valurile veseliei se domolesc.

Agrațiare, agrațiare . . . resunā pretutindenea. Agrațiare strigă maghiarii, agrațiare ḑicem noi. Dar' ce deosebire întrĕ aceste douĕ coruri. Ei o cântă de sus, cu mândria de generoși . . . Ear' noi? Noi nu o putem pronunțá fără oare-care repugnare, ce o simțim în inimă. — Pentru noi nu-i agrațiare, căci e vie încă în sufletul tuturor conștiența, că pe nedreptul am fost trași la judecată, pe nedreptul am fost judecați, pe nedreptul am fost chinuiți în decurs de mai bine de un an. Că acum se pune sfîrșit acestei nedreptăți — cine dintrĕ noi poate sĕ ḑică cu suflet liniștit, că aceasta e agrațiare? Nime!

Nu grație, — reparație a fost aceasta!

În fine ori-și-cum ar fí, noi trebue sĕ ne dăm seama despre acest act, trebue sĕ ne deslușim asupra lui, ca asupra unui act politic.

De unde, cum, pentru ce vine el, și încă așa grabnic? Ce va sĕ însemne?

O recunosc și foile unguresci, parte direct pe față, parte indirect, parte tacendo, că acest act nu se poate atribuí numai înțelepciunei sau bunătății guvernului actual, nu mai ales lui Bánffy. Asta o credem și noi.

N'am esperiat până acum nici atâta bunătate, nici atâta înțelepciune la actualul guvern, nici la presidentul actual, în cât sĕ le putem ascrie actul așa de important al agrațierii.

Doar' Bánffy l'a anunțat în 10 Sept. ca pe o propunere, ce o va face în viitoriu, și totuși nici sĕptĕmâna nu s'a împlinit până agrațiarea a sosit. Din aceasta se poate deduce, că atunci, când Bánffy își cetiá vorbirea în sala teatrului din Șimleu, actul de agrațiare va fi fost deja scris și poate și subscris.

Trebue deci sĕ presupunem, că aici au lucrat alți factori, și că guvernul a dat numai ascultare, sau cel mult consimțire planului făcut de alții. Aceasta părere se accentuează și în presa maghiară, și ea este foarte probabilă. Legăturile intime, ce s'au stabilit întrĕ România și monarchia noastră, întrevederile de la Ischl, sunt fapte, cari nu pot fi trecute cu vederea, fiind ele așa aproape una de alta, și logic și cronistic.

La tot casul trebue sĕ recunoaștem și guvernului ungar o mare parte, măcar negativă, în acest act. Trebue sĕ-i recunoaștem curagiul, cu care a pășit în fața șovinismului maghiar, cu acest act, care în fine tot de responsabilitatea lui se leagă.

Aici vine guvernul ca factor, că a luat responsabilitatea despre acest mare act înaintea parlamentului. Recunoscênd aceasta, o ascriem nu atât bunătății, cât prudenții guvernului. Guvernul, precum și ceialalți unguri, s'au putut în decursul timpului de mai multe-ori convinge, că deținerea atâtor bărbați pentru un act ca »*Memorandul*« strică foarte mult reputațiunei lor. Ori de câte-ori în străinătate au putut ei sĕ câștige vr'o victorie morală, au trebuit sĕ simtă cât de mult perde victoria lor din valoare, prin aceea, că li-se imputá întemnițarea memorandiștilor. Ei au recunoscut în fine că lor le strică deținerea și mai departe a întemnițaților, și eată de ce credem noi, că s'a arĕtat guvernul așa de generos, și așa de culant întru realisarea agrațierei.

Ce înseamnă deci agrațiarea? Înseamnă ea doar' o schimbare de sistem în politica guvernului, înseamnă ea o altă ținută față de naționalități și special față de noi românii? Nu credem.

Ea s'a făcut pentru că așa le vine lor bine, pentru-că în interesul lor a fost sĕ o facă.

Servițiul telefonic.

Budapesta, 18 Septembre.

Eliberații în Pesta.

A seară la 7 oare 45 m. au sosit eliberații din Seghedin, Dr. *Lucaciu,* Dr. *Rațiu* și *Coroianu* aici. La gară au fost întimpinați de o mulțime de polițiști, detectivi și ḑiariști. Acestia îndată i-au încungiurat întrebând când pe unul, când pe altul de diferite lucruri.

Studenții universitari români au fost eșit toți in corpore la gară întru întimpinarea doriților eliberați. Au trebuit însĕ sĕ se abstină de la ori-ce manifestațiune, fiind-că ceata cea mare de polițiști erá la spate și li-s'a spus, că de vor strigá măcar și numai un »sĕ trăiească«, vor fí deținuți . . . (?!)

Scopul venirei eliberaților aici este după foile unguresti, sĕ mulțumiască pentru agrațiare.

Pe astăḑi se așteaptă aici și eliberații din *Vaț,* ca împreună sĕ se înțeleagă ce ar avè de făcut.

Alegerile comunale în Viena.

Eri s'au făcut alegerile comunale în Viena. În toate 18 cercurile au *reușit antisemiții* cu mare majoritate.

„Liberalii“ din Viena sunt ploiați. Cei de aici se plâng. Ḑiarele jidano-liberale se tânguiesc.

Foișoara „Dreptății“

De la Băile Herculane.

(Se răresc oaspeții. — Ministrul Lahováry. Bisericuța românească. — „Villa diecesanā“. — Masa filologilor. — Gendarmii. — Planul lui Bánffy.

—, 14 Septembre n.

Mulți au fost, puțini au rĕmas. Frumoasele ḑile „herculane“ au trecut și ele ca celea „arcadiene“, și n'au rĕmas de cât suvenirul lor, ear' în băi câțiva zăboviți, despre cari kellnerii ḑic că „für die Paar lausige Gäst' bleib'me nit da“.

De când Băile Mehadiei au reputația făcută, nu s'a pomenit, ca sĕ găsești cameră fără insinuare prealabilă și în tot timpul. Asta a fost în vara de acum. Și sĕ nu credeți, că românii sunt, cari au lipsit. Din contră, tocmai români au fost mai mulți, ear' cei cari au lipsit sunt unguri, nemți sêrbi și alți locuitori din sudul Ungariei și din Sêrbia. Ministrul Lahováry a fost surprins de mulțimea prietinilor, cunoscuților aderenți și oposanți ce a găsit în stabiliment. Ceea-ce asemenea l'a surprins, a fost lipsa elementului dominant în Ungaria. Lucrul însĕ se esplică îndată ce știm, că medicii maghiari nu trimit bolnavii lor aici, ear' aristocrația maghiară nu bucuros vine în contact cu boerimea română. Ministrul Lahováry a visitat tot ce erá de vĕḑut în valea Cernei. Bucuros i-am fi arĕtat și școală română, dar' asta erá cu neputință din celea 99 de motive ale popii, dintrĕ care primul e, că — nu avem.

Avem însĕ o biserică frumoasă ca architectură, dar' sĕrăcăcioasă ca zestre internă. Credincioșii pioși, din mulțumită cătră puterea vindecătoare a apelor, vin și astupă și ce este gol. Mai anul trecut am primit o completă colecțiune de cărți bisericești, pe cari administrația regească, sub a căror patronat stă capela română, le-a legat frumos. Acum avem sĕ mulțumim tot unei creștine de dincolo, din România, un ornat preoțesc cu tot ce aparține la liturgie și se gătește din stofă. Acest dar în preț de *500* de franci avem sĕ-l mulțumim onorabilei Doamne Sevastița *Costescu,* din București.

Fiind mulți români în vara asta pe aici, „*Vila diecesanā*“ supranumită „*Hotel Câmpian & Nestorovici*“ a făcut treburi bune. S'au și hotărît arĕndașii ei, ca pe viitoriu inscripția, una cu garmond și cealaltă cu petit de

Câmpian & Nestorovici
Villa diecesanā.

sĕ o facā mai mare, ca visitatorii băilor sĕ o poată zărí fără telescop. Dacă te gândești câtă cheltuială se face, ca musafirii sĕ găsiască villa din dosul capelei situată la cea mai frumoasă posiție, s'ar putè face o inscripție cu litere de aur, ca sĕ se vadă și din înălțimea Elisabeta. În băi cărăușii cari aduc călĕtorii de la gară, au a fí năimiți de Câmpian cu țuica din Prigor, ear' de Nestorovici cu vin roșcovan din Meedia. Apoi fie-care cărăuș trebue sĕ fie provĕḑut cu un ochian, ca sĕ poată face pe pasageri sĕ descopere inscripția vilei, ce o recomandă. Asta sigur că costă mai mult de cât literele de aur, ce se vor pune la anul viitoriu.

Apropo de vinul „roșcovan“ din Meedia.

O discuțiune lungă filologică a avut loc asupra cuvêntului *Schiller* într'o societate de limbisti.

La o masă rotundă întrĕ arcadele terasei salonului de cură erau de față *Dr. Weigand, Dr. Schuchart* din Gratz, *Dr. Vuia, Ad. Diaconovici, Nestorovici,* preoții *Gașpar, Sciopoane, Tătucu* și alții. Venind vorba de vinul cu coloarea „schiller“ am constatat, că acest cuvênt se derivă de la poetul Schiller, care numai adăpat cu vinul de coloarea cutare se inspirá la poesíi. Nemții atunci au botezat acea coloare de pe numele poetului. Ear' românii ḑic acestui feliu de vin „roșcovan“. Noi am adoptat verdictul areopagului nostru.

Din vorbă 'n vorbă, cum filologii sunt foarte numĕroși în părțile bănățene, se începù a se face etimologia numelor persoanelor presente. Autoritățile întrĕ noi erau, bine înțeles, cei doi profesori străini. Astfeliu s'a discutat asupra lui *Sciopoane,* dacă se derivă de la „Scipione“ sau de la „sciop“, noi vĕḑendu-l că cam scioapătă când iese din băi, am primit esplicația din urmă. Derivațiunea

Austro-Ungaria.

Alegerile comunale din Viena. După o febrilă agitaţiune de mai multe săptămâni care aduse poporaţiunea, de altcum pacinică a Vienei, până la fanatism, se începură în urmă cu ḑiua de eri alegerile comunale. Prima-oară păşesc la urnă alegătorii arondisementului III. De altfeliu alegerile decurg în cea mai mare ordine; numai la *Döbling* au fost deţinute două persoane. În toate cercurile preponderează antisemiţii. După starea presentă a lucrurilor resultatul votisărilor e de tot nefavorabil pentru liberali, de oare-ce e luat ca sigur, că faţă de cei 62 deputaţi liberali vor fi aleşi 76 deputaţi antisemiţi, ceea-ce asigură acestora o majoritate de patru-spre-ḑece mandate.

Viena şi Budapesta — ce deosebire.

România.

Inaugurarea podului „Carol".

„Timpul" scrie următoriul articol:

Peste ḑece ḑile vom asistá la o solemnitate care va fi şi un mare eveniment cultural. La 14 Septembre se va inaugurá măreţul pod preste Dunăre la Cernavoda. Ca lucrare de artă şi de ştiinţă acest pod este una din cele mai mari lucrări de asemenea natură, cari s'au sĕvĕrşit în Europa. În ce priveşte Dunărea în special, podul nostru este cel mai însemnat peste bĕtrânul fluviu care străbate Europa centrală: de la Buda-Pesta până la Marea-Neagră aceasta va fi singura cale ferată care trece peste apa Dunărei.

Nu poate cineva sĕ-şi închipuiească un spectacol care sĕ te umple cu drept cuvênt de mai multă mândrie ca om şi ca Român, de cât aceasta operă. Ca om, căci te cuprinde un simţĕmênt general de mândrie când veḑi cu ochii o izbândă strălucită a umanităţei asupra forţelor brute; ca Român, când ştii, că aceasta cucerire ne aparţine nouĕ.

Nu vom repetá astăḑi istoricul faselor prin cari a trecut elaborarea planului şi esecutarea acestei lucrări măreţe. Este destul de a spune, că podul de la Cerna-Voda erá projectat de mai bine de 13 ani, şi că după mai multe concursuri, planul definitiv al inginerului român Saligny a fost adoptat şi pe basa lui s'a dat lucrarea în licitaţiune.

Astăḑi podul este gata; el întinde reţeaua sa aeriană peste apa Dunărei şi aşteaptă, ca prima locomotivă sĕ sboare pe arcurile sale îndrăsneţe până la ţĕrmul mărei.

De la Traian încoace, adecă, una mie şapte sute nouĕ-ḑeci şi patru de ani, Dunărea mare, din capitala Ungariei până la gurile ei, a stat neînvinsă de geniul uman. Popoare întregi au trecut valuri peste dînsa; ţĕrmurii ei au fost adese-ori udaţi de şiroae de sânge vĕrsat în lupte crâncene, şi după optspreḑece secli, urmaşii aceluiaşi neam, care sub conducerea marelui împĕrat a trecut fluviul pe un pod ale cărui rĕmăşiţe se vĕd încă, spre a cucerí Dacia şi a împlântá întrînsa arborul civilaţiunei romane, îndeplinesc astăḑi opera măreaţă care va stabilí o legătură întrĕ occidentul european şi ţĕrmul Mărei-negre.

Podul lui Traian, conceput de un Apolodor, erá o operă rĕsboinică şi cuceritoare; podul lui Carol I, conceput de un Saligny, este o operă de pace.

Ce dovadă mai mare puteá dá neamul românesc despre activitatea sa?

După-ce a stat neclintit în cursul veacurilor în mijlocul şirului de popoare ce curgeau de la Nord, după-ce a fost straja vitează şi neadormită a creştinătăţei în contra năvălirei musulmane de la Sud, după-ce a trecut prin şcoale întregi de dureri şi de împilări de tot feliul, neamul românesc, călare pe ambii ţĕrmuri ai fluviului cucerit de strămoşii sĕi, îşi urmează menirea istorică şi civilisătoare în rĕsăritul european.

Aşa dar', măreţul lanţ istoric, care leagă România modernă de obârşia ei latină, capĕtă o nouă ilustrare prin sĕvĕrşirea unei opere ce represintă o victorie a geniului uman şi a ştiinţei asupra puterilor naturei.

Inaugurarea podului de la Cerna-Voda, va fi şi o serbare, care pe lângă partea ei special românească, va avè şi un caracter internaţional. Oaspeţi ilustri vor asistá la dînsa; presa europ'ană va duce în toate unghiurile lumei faima acestei opere măreţe, arĕtând însemnătatea ei din toate punctele de vedere.

*

Presa la inaugurare.

Relativ la dispoziţiunile luate cu privire la solemnitatea inaugurărei podului de peste Dunăre mai putem aḑi comunicá, — scrie tot *„Timpul"*, — că s'au adresat invitări şi presei străine. Vor fi invitate vr'o 30 de diare din Francia, Anglia, Germania, Austria, Belgia, Olanda, Italia şi Rusia.

Dintrĕ jurnalele române de peste munţi vor fi invitate *„Gazeta Transilvaniei"* din Braşov, *„Tribuna"* din Sibiiu şi *„Dreptatea"* din Timişoara.

Străinătate.

O nouă crimă legată de cestiunea armeană. (Constantinopol, 17 Septembre.) Conform unui raport telegrafic din Bagdad, comandantul suprem al trupelor de reservă, Ahmet paşa, în călĕtoria sa din Cutachia spre Bagdad a fost atacat şi ucis de bandiţi armeni. Făptuitorii până acuma sunt necunoscuţi. Crima aceasta a produs cu atât mai mare sensaţiune, cu cât Ahmet paşa erá comandantul suprem al trupelor de reservă în Bitlis chiar pe timpul când în Sassun şi Talori se întêmplaseră cunoscutele masacruri.

Complicaţiunile din Macedonia. (Londra, 17 Septembre.) O telegramă din Filipopol a lui Daily Chronicle raportează, că situaţiunea din Macedonia devine din ḑi în ḑi tot mai îngrijitoare. Autorităţile turceşti se rĕsbună asupra comunelor pacinice de nĕcaz, că nu pot dá de urma cetelor insurgente. Treiḑeci bulgari onorabili au fost tîrîţi la Salonic spre a fi luaţi la întrebări cu privire la locurile de popas al insurgenţilor.

Alianţa ruso-francesă. (Petersburg, 16 Septembre.) După pausă de câteva săptĕmâni presa rusească resuscitează earăşi cestiunea alianţei ruso-franceze. Astfeliu „Moscovskija Vjedomosti" în nrul din urmă aduce un articol semnat de „Ne-diplomatul", în care se susţine, că ţarul Alexandru III. a creat alianţa ruso francesă. Contra acestei păreri ia posiţie prinţul *Metcevsky* în „Graşdanin" desfăşurând, că ţarul Alexandru III a creat — ce-i drept — amiciţia rusofranceză, dar' alianţă n'a încheiat şi chiar din motivul, că încheierea de alianţe nu se uniá cu politica dînsului. În replica lui Metcevsky se află şi pasagiul următoriu:

„Alexandru al III-lea n'a putut avè nici când intenţiunea de a legá soartea Rusiei de soartea unui astfeliu de stat, care şi-a edificat puterea pe ruinele bisericei şi tradiţiunei."

Ucigaşii lui Stambulov. (Sofia, 17 Septembre.) Investigaţiunea pornită în afacerea asasinărei lui Stambulov nu dă aproape nici un resultat. Bone *Giorgiev* neagă cu cerbicie, ear' celorlalţi ucigaşi poliţia nu le poate dá de urmă. (?)

Cestiunea armeană. (Constantinopol, 17 Septembre.) Conform celor mai noue informaţiuni sosite Porţei, Anglia, Francia şi Rusia s'au declarat aplecate sĕ accepteze reformele promise de Turcia cu privire la stările din Armenia.

„Matriculanţii".

Ciclova-montană, 16 Septembre n.

— *Un cas interesant.* —

Protojudele cercual din Oraviţa cu vr'o 3—4 sĕptĕmâni 'nainte a convocat pre toţi antistii comunali, ca sĕ conferez în privinţa introducerei căsătoriei civile. Cu acea ocasiune prin subalternii şi slugarnicii sĕi notari comunali a procurat pe cheltuelile comunale pentru fie-care comună mobile în preţ de 385 fl., cari mobile au şi sosit în Oraviţa-montană.

Prin un alt ordin a provocat pe judii comunali, ca în 16 Septembre sĕ se presenteze cu banii susamintiţi din ori-şi ce fond comunal, ori nefiind bani, sĕ aducă libelele de la cassa de păstrare.

Înţelegĕnd aceasta representanţa comunală din Ciclova-montană, inteliginţa din loc dimpreună cu ceialalţi representanţi au interpelat pe judele comunal în şedinţa generală ţinută la 14 Septembre a. c., că cine a procurat mobilele? Pentru darea rĕspunsului s'a cerut o şedinţă estraordinară, carea s'a ţinut în 15 Septembre. Cu toate voturile presente s'a decis: antistia comunală se îndrumă, că din banii fondurilor com. fără ştirea representanţilor sĕ nu deie nici un sfert de cruceriu pentru scopul amintit. *Cine a procurat mobilele, sĕ le plătiască din buzunariul sĕu.*

Comedia nu s'a terminat cu atâta. Ce e drept, judele comunal s'a acomodat decisului representanţei com., nu însĕ protojudele cercual. Acesta prin unealta sa oarbă, notăreşelul substitut *Gabi Löbl* (cinstea Ticvenenţilor), a poruncit a doua-oară în 16 Septembre prin posta espresă judelui com., ca până la 9 oare sub responsabilitate de a fi suspendat sĕ trimită libelul de la fondul orfanal spre a putè ridicá din cassa de păstrare suma recerută. Judele comunal a *respins acest ordin*

---

lui *Câmpian* erá mai uşoară. Deja în „Tribuna" un filolog vestit din Prigor i a ḑis, că: „bate câmpii în douĕ ţeri". În aplause s'a primit esplicaţia, şi drept alvăluc *Popa Ţuică* ni-a dat câte un păhărel din cea premiată, dorindu-i talpe oţelite sĕ mai bată şi mai departe ogorul înţelenit al comerciului român.

„Diaconovici" s'a constatat că nu se derivă de la *diacon*, ci de la *diac*, fiind-că architectul *„Fiţa"* asemenea vechilor *„diaci"* e vecinic în drum, propovĕduind ca aceia ideile de cari erau animaţi. — Al nostru diac face biserici, restaurează mănăstiri vechi, în curĕnd se apucă de restaurarea ruinelor de la Tismana, o lucrare de $3^1/_2$ milioane Lei noi. Apoi face planuri strategice, constatând că viitorul triangul strategic de rĕsboiu zace întrĕ *Arad—Lipova—Lugoş.* În acelaşi timp ne descopere, că buricul pământului îl zace în *Bocşa*, înfipt în fundamentul vilei *„Adriana"*.

În treacăt amintesc, că profesorii germani, oaspeţii nostri, se uită cam cordiş la dînsul, de când a sdrobit reputaţia de inventator a lui *Gutenberg*, descoperind litere mobile la Romanii vechi.

Cuvêntul *Vuia* a dat multă spargere de cap areopagului nostru filologic. De odată se scoală un bun cunoscĕtoriu al împrejurărilor şi declară că Vuia se derivă de la vuetul ce se face în băi, de câte-ori doctorul nostru primeşte un client maghiar. Atunci în adevĕr că:

> Strigă toţi într'o unire
> Sĕ vuiască 'n fund pământul!
> Toată lumea sĕ se învie
> Şi Dumneḑeu sfântul.

Se păreá că veselia filologică şi-a ajuns culmea. *Nestorovici* cu cunoscuta-i dărnicie aduce pe masă sticlele una după alta din renumitul sĕu schiller = roşcovan.

Limbele limbistilor încep a se amestecá. De-odată se scoală unul, cerĕnd sĕ-l lăsăm sĕ vorbiască.

„Peací nu se vorbeşte, ḑice Dl Weigand, aromunii au lăţit şi prin ţinuturile astea cuvêntul „sbori". Prin urmare Dta ai sĕ *sboreşti.*

— „Dar' n'ascultá de neamţ măi popo; poacie ţînţarii băia sĕ nîe 'nvieţe sĕ vorbim. Dar' vorbieşte cum ţi zăconu şi mai şi mai bea vin d'al meu d'al schilăr ori roşcovan cum îi dzîşieţ şi-apoi sĕ cîe vĕd *ori mai vorbeşti ori mai zbordşti ori mai mult bolborosăşti.*"

Efectul lămuririlor date de uica Nestorovici a fost decisiv. Weigand, Schuchardt şi ceialalţi toţi am rĕmas convinşi, că mai mult de cât dialectul aromunesc are vinul roşcovan înriurinţă asupra limbei. Demustrarea s'a făcut numai de cât la masa noastră.

În timpul cât stam la masă facĕnd filologie comparativă a volubilităţii limbelor celor de faţă, unul din noi observă, că doi gendarmi mereu îşi fac coada colac în jurul mesei noastre, dar' la distanţă potrivită, ca sĕ vadă şi sĕ audă fără a fi vĕḑuţi. Cercularul lui *Rudeu* involuntar ni-a venit în minte. Atunci s'a început discuţia asupra acestui *Rudeu slugă de birĕu*, unii îi ḑiceau că e *Ruderel între Zmĕii 'n el*; ear' alţii îl porecleau de *Rudeuaş* adaugându-i o cadenţă bănăţenească. Mai nostim erá când învĕţaţii germâni şi-au descoperit mirarea, cum un român poate dá un asemenea cercular faţă cu un scrutător al limbei române. Sĕ fi vĕdut pe bănăţeni cum se lăpădau de el, ḑicĕnd că nu e bănăţean, ci vr'un bastard prodit din altă ţeară. — Momentul psicologic al cercularului, opera cu carea s'a blamat atât de straşnic bietul funcţionar hiperzelos, se esplică astfeliu.

Bánffy, după cum a declarat-o în vorbirea sa de la Şimleu, vrea sĕ încerce o apropiere a românilor, căci se apropie şi alegerile. Pe lângă favorul de a eliberá pe întemniţaţii nostri, mai are în reservă şi altele. Şi anume sĕ pună în funcţie mai mulţi aşa numiţi români. În privinţa persoanelor vor fi consultaţi „românii" *Moldovan* Gergely, *Alexi* şi *Pituk.* Aici în băi e vorbă sĕ se pună la postul de inspector regesc al băilor tot un român, care sĕ înţeleagă ce se vorbeşte pe după arcadele terasei şi în camerele cu uşi laterale. La acest post se cearcă bărbaţi destoinici, şi meritele căstigate pe acest teren administrativ apasă greu în cumpĕnă. La acest post dau năvală „românii" din toate părţile.

Delamunte.

nebasat pe lege, respundênd, că decisul representanței comunale este lui dătător de ton, cu acea observare că dacă protojudele cerc. primeşte responsabilitate despre bani şi îi dă act scris, el cu drag predă libelul.

La aceasta cătră 12 oare a venit o alta poruncă foarte straşnică, víu ori mort sĕ se presente în cancelaria protojudelui cercual cu libelul. Judele comunal consultând şí acum representanții com. a rĕspuns *negativ*.

Pentru acest amestec al protojudelui în autonomia comunei s'a cerut remediu telegrafice la ministeriul de interne. Representanța com. aşteaptă cu încordare poate suspendarea bravului şi energicului jude comunal şi rĕspunsul ministrului. Ce va urmă vom raportă la timpul sĕu.

Un representant.

Un rĕspuns.

— Dlui Chendi-Mărior. —

Cluşiu (Valea-Sacă), 13 Septembre n.

(Continuare.)

Dar' prin ce am dat eu *lecții* bărbaților nostri politici? Şi ce l'a îndupleca să Dl Mărior metamorfosat în Chendi sĕ scrie (în articolul din „Tribuna Nr. 194):

„Primind tinerimea cele esprimate de Dl Vajda, ea s'ar face părtaşă la un vot de neîncredere esprimat bărbaților nostri politici" ! ?

Eată pasagiul din articolul meu:

„Înainte de toate ne-a îndemnat sĕ ne **grăbim** cu pregătirile necesare pentru „conferența junimei academice a naționalităților nemaghiare" stagnarea vieții noastre politice, lipsa ori şi cărei acțiuni, afară de certele diaristice. Speram, că vĕdêndu-ne conducătorii actuali ai naționalităților pe noi tinerimea inaugurând alianța, şi ei se vor grăbi sĕ lase la o parte micile interese de partid."

Am subtras cuvêntul „grăbim" spre a scoate la iveală, că mala fide scrie Mărior. În plural majestatic:

„Ne-a lăsat rece apelul studentului român din Viena, ne-au lăsat rece **motivele**, pe cari îşi basează D-Sa ideia meetingului, respective a alianței."

Mala fide a scris Dl Mărior aşa, pentru că Dsa se face a nu fi cetit cu un pasagiu înaintea propoziției mele (în care e vorba despre *împrejurările*, nu *motivele* cari ne-au îndupleca la *grabă*); se face a nu fi cetit:

„Convenind în Viena aproape dilnic tinerii români şi sêrbi, din partea românilor s'a sulevat prin **Ianuariu** a. c. ideia, că sĕ se țină un mare meeting . . . ." etc. etc.

Se face Dl Mărior a nu fi observat inmediat după mult acusata şi esploatata propoziție din articolul meu, pasagiul procsim:

„Astfeliu întrunindu-ne prin **Ianuariu** în toată Dumineca la 1 oară d. a. am discutat din toate punctele de vedere cestiunea alianței" etc. etc.

De ce nu le-ai observat acestea Dle Mărior? O sĕ'ți spun.

Înainte de toate *nu* din motivul care 'l aduci în articolul II., subscris Chendi-Mărior, dicênd:

„Trebue sĕ spun, că din cele comunicate de colegul Vaida, am scos numai *un* moment la iveală, care pentru toți a trebuit sĕ fie penibil, şi anume cutezanța dînsului, de a dá lecții bărbaților nostri politici, şi de a presentă tinerimea pe un piedestal politic „mai înalt" de cât cel ridicat de bărbații *chiămați*.

Nu acesta e motivul Dtale, Dle Chendi-*Mărior*, ci chiar spre a putè avè drept pretecst de a presentă modestia Dtale ca motiv, spre a câştigă pe cetitoriu în contra mea te faci a nu fi observat, că îndată ce eu am accentuat, că prin **Ianuariu** am început acțiunea noi cele 3 studențimi nemaghiare vieneze, atunci cu drept cuvênt pot sĕ dic, că: „stagnarea vieței noastre politice şi lipsa ori-şi-cărei acțiuni, *afară de certele diaristice*, ne-au îndemnat sĕ ne *grăbim*. Ori poți Dta, Dle Chendi-Mărior, ori alt cineva, a afirmá cu conştiința liniştită, că prin *Ianuariu* esistá afară de vecinicile înjurături reciproce ale diarelor noastre vre-o activitate politică?! E un lucru pe cât de regretabil pe atât de adevĕrat, că nu o sĕ-mi poți dovedí contrariul afirmării mele.

Dar' vei dice: „Sĕ făceau în tăcere pregătirile pentru congresul naționalităților"! Prea bine. Ştiu şi eu despre acestea, ştiam şi prin Ianuariu, şi chiar de aceea scriind în 1 August articolul de care te-ai acățat (adecă te-ai acățat de o *singură* propoziție spre a mĕ putè atacá), am dis:

„Sperând, că vĕdêndu-ne conducĕtorii *actuali* ai *naționalităților* pe noi tinerimea inaugurând alianța, şi ei se vor *grăbi* sĕ lase la o parte micele interese de partid."

Dta trebue că ştii ceea ce marea massă a cetitorilor „Tribunei" *nu* stiu, că într'adevĕr mici interese de partid au causat vecinica amânare a congresului naționalităților. Dta ca unul dintrĕ actualii conducĕtori ai junimei române universitare din Pesta, ştii mai departe de sigur, că studenții *sêrbi*, urmând esemplul bĕtrânilor, şí ei sunt, respective erau împărțiți în două tabere: radicali şi liberali.

Nu 'ți va fi necunoscut, că junimea acad. sêrbă din Viena în earna trecută a luat iniciativa spre a lăsă la o parte „micele interese de partid" înainte de toate condusă de dorul, ca astfeliu şi pe bĕtrâni sĕ-i aducă la înțelegere.

E un fapt notoric, câte considerațiuni de partid au jertfit aliații nostri sêrbi spre a realisá alianța naționalităților, totodată însĕ şí aceea, că „micele lor interese de partid" causau prin *Ianuariu* întârdiarea congresului naționalităților.

(Va urmă.)

Corespondență.

Ticvaniul-mare, 12 Septembre n.

(O vieață mănoasă, o moarte frumoasă.)

În 10 Septembre n. s'a înmormêntat în comuna Ticvaniul-mare o vĕduvă venerabilă, ale cărei fapte filantropice sĕvêrşite, pentru aceea voiesc a le aduce la cunoştință publică, fiind-că merită şi sunt vrednice a fi ulteriorminte imitate şí de alți creştini generoşi. Aceasta femeie vĕduvă, care a trecut acum la cele vecinice şi care pentru faptele sale nobile s'a făcut nemuritoare, cel puțin în comuna noastră, a fost Maria Popa n. Cimponeriu. Dînsa adecă împreună cu neuitatul soț Sofronie Popa, repausat în anul 1892, încă până ce a fost acesta în vieață, bucurându-se de o stare materială mai prosperă, dar' nefiind căsătoria lor binecuvêntată cu fíi, şi-au adoptat ca fíi sufleteşti pre fiii de bună speranță ai națiunei lor. Astfeliu, că după ce au testat o parte din averea lor materială numĕroaselor rudenii, pre cum şi unei familii serace din vecinătate, cea mai mare parte a averei, în sumă do 10.000 fl. au prefăcut'o în o fundațiune, ce poartă numele *„Fundațiunea lui Sofronie şi Maria Popa din Ticvaniul-mare"*, încredințându-o veneratului consistoriu gr. cat. din Lugoş spre administrare. Din camatele acestei fundațiuni, când capitalul se va ridică la 20.000 fl., formându-se stipendii, acestea se vor decerne tinerimei universitare.

Apoi s. biserici gr. cat. din loc au donat $^1/_2$ sesiune de pământ, din venitul căruia se va decerne anualminte câte un ajutoriu de 20 fl. acelor părinți seraci, cari vor avè cel puțin 3 prunci, eventual acelor elevi din comună, cari vor îmbrățişă o atare meserie.

Ear', ca cununa faptelor sale generoase sĕ fie completă, defuncta Maria Popa acum la finea vieței sale, pre lângă aceea că a mai testat s. biserici încă 600 fl., *şi-a adus a minte şi de fiica bisericei*, de şcoală, donând acesteia $2^1/_2$ jughĕre pământ cultivabil, de al cărui usufruct se vor bucură cei 2 învĕțători ai numitei şcoale.

Acest legat ultim al defunctei îi perpetuează memoria cu atât mai mult, cu cât dînsa, de şí n'a cercetat şcoala locală, în care sĕ-şi fie luminat şi înzestrat mintea cu cunoştințele necesare pentru câştigarea mai cu înlesnire a celor materiale: totuşi, se vede, că *a ştiut* şi a voit *sĕ aprecieze mai bine* şi mai recunoscĕtoriu prestațiunile şcoalei săteşti.

Asemenea fapte nobile şi generoase, ca cele sĕvêrşite de cătră repausații de pie memorie, cred, că nu mai au lipsă de a fí lăudate, căci ele se laudă destul pre sine însele. De aceea noi pământenii, sĕ înălțăm numai ochii spre ceriu, cătră părintele îndurărilor, rugându'l, că pre adormiții servii sĕi Sofronie şi Maria Popa sĕ-i odihniască în corturile drepților din împĕrăția cerească.

Înmormêntarea defunctei, la care au asistat numĕroasele sale rude şi un public numĕros, a fost vrednică, ea s'a făcut cu toată pompa posibilă.

Ceremonialul l'a sĕvêrşit părintele protopop al Varadiei şi paroch primariu în loc, Dimitrie *Russu*, asistat de trei preoți.

Cuvêntarea funebrală a ținut părintele Sofronie *Pascu*, paroch secundar în loc, ear' cântările funebrale le-a esecutat corul vocal al reuniunei *„Armonia"* din Ticvaniul-mare sub conducerea dirigentului sĕu Iuliu Birou.

Fie-i țĕrina uşoară şi memoria binecuvêntată!

Iuliu Birou.

Cronica.

Timişoara, 18 Septembre n.

Părechea regală română la Viena. Eri au sosit la Viena Majestatile Lor regele şi regina Romăniei. Majestatea Sa Monarchul nostru, care e şi posesorul crucei-mari a ordinului *„Coroana Romăniei"* a făcut părechei regale române o visită de o jumĕtate de oară. Despărțirea a fost de tot cordială. Regele Carol a însoțit pe Monarchul nostru până la treapta cea din urmă, unde s'au îmbrățişat şi sărutat de două ori. Scurt dup'aceea regele Carol şi regina Elisabeta au mers în Burg, unde regina a făcut visită vĕduvei archiducese *Stefania.*

„Emke" şi Astra. Averea *„Kulturegylet"*-ului din Cluş are cu finea lui August o avere de 2,235.850 coroane. „Associațiunea" noastră după ultimul raport general are, 131.528 fl. — şi lei 85.000 „pentru care sumă în lei — dice — Raportul — decurge încă proces."

Scurt *„Astra"* are cu un milion *mai puțin* de cât *„Emke"* . . . *Sic non itur ad astra.*

Se grăbesc sĕ nu-i ajungă. Cu câtă dragoste aşteaptă oamenii căsătoria civilă, se vede şi de acolo, că chiar în Pesta, unde e floarea liberalismului, după cum spun foile de acolo, în biserica din *Iosefin* într'una din dilele acestea s'au cununat *douĕdeci de părechi* şi s'au făcut vestiri de cununie pentru *o sută de părechi*, cari toate voiesc sĕ se cunune înainte de întrarea în vigoare a căsătoriei civile. Se grăbesc sĕ nu-i ajungă.

O faptă frumoasă. Institutul de credit şi economíi *„Albina"* a înființat în casa sa din *Sibiiu* o masă numită *„masa studenților"*, la care 50 studenți români de la şcoalele medii din Sibiiu vor căpĕtă prânz gratuit de la 13 Octobre până la 30 Iuniu n. Pentru ocuparea acestor ajutoare se publică concurs. La suplică sunt de a se alătură: 1. Carte de botez. 2. Certificat despre înscriere de elev ordinar la gimnasiile sau şcoala reală din Sibiiu. 3. Testimoniul ultim, pe basa căruia a fost primit în clasa ce o frecuentează. 4. Atestat oficial despre mijloacele materiale ale părinților suplicantului. Suplicele netimbrate trebue presentate la institut până la 30 Septembre n. Cele întrată mai târdíu nu se vor considera.

Toamnă ernatică. Se telegrafează din *Liptó-Szent-Miklós*, că acolo e deja earnă după toată forma. Eri toată noaptea a nins. Dimineața întreg ținutul erá acoperit cu un gros vĕl de zăpadă, în tocmai că şí în luna Decembre. În general domneşte o temperatura de 8 grade sub zero.

Ceartă între patrioți. Ni-se scrie: În una din dilele trecute medicul cercual-comunal, Dr. Tolveth Rezső, merge la *amicul* sĕu Kajtár-paşa, poate ca sĕ împartă pitpalacii vênați. De unde, de unde nu, deodată Kajtár-paşa bate în pinteni şi începe a împroşcă pe amicul sĕu cu câte şi mai câte recriminațiuni. Încearcă şi mamelucul a bate în pinteni, însĕ a sferlit-o, căci Kajtár-paşa suflând alarm din berigată, îl prinde de fracalion şi — haid la dracu — mi-ți-l aruncă pe uşă afară de nu-i ajung picioarele pămêntul. Pentru aplanarea afacerei se încep pertractări cavalereşti, cari — more patrio — se sfêrşesc cu pupate patriotice. Aşa o păţeşte cine merge în iad după draci! Tolveth a fost acela, care a condus deputațiuni preste deputațiuni la Becicherec, că nu cumva sĕ rĕmână „mocirla de Alibunari" fără „rege". (Vide Esop: Iupiter şi broaştele.) Pentru ca marele public sĕ înțeleagă cum sunt tractate sentinelele aşedate la „Valul lui Traian" pentru apĕrarea patriei, trebuie sĕ amintesc, că paşa de Alibunari bate oameni pacinici în mijlocul drumului fără genare. Aşa odată mergênd la Seleuş din cătrău veniau vr'o cinci sate la târg la Alibunari — țînĕ mijlocul drumului, luă gărbaciul de la surugiu, şi când în dreapta, când în stânga, când şedênd, când sculându-se împărțiá la binecuvêntare patriotică după rênduiala lui — Kapocsányi. Numai bine, că a ajuns rêndul şí la Dr. Tolveth. — Rugăm pe „Pesti Hirlap" sĕ compareze aceasta notiță cu „cultura europeană", publicată în Nrul sĕu de la 23 Iuliu a. c.

Himen. Cornelia *Doge* şi Gavriil Pop *Leményi* ingineriu la căile ferate din Timişoara, anunță cununia lor, care se va celebră la 30 Septembre a. c. în biserica gr.-orientală din Lipova, la oarele 12 a. m.

Avere bisericească vîndută. Ştirea publicată de noi în nrl 192 (de la 11 Sept.) este, cu durere constatăm, adevĕrată în toată întregimea sa. Intravilanul şi 3 lanțuri de pământ al bisericei gr. or. din *Petromani* au fost vîndute la licitație pentru o datorie oare-care. Nici preotul local, nici comitetul parochial n'au făcut nimic, ca sĕ mântuiască averea, ba nici consistoriului n'au raportat absolut nimic. Defapt consistoriul din Caransebeş n'avea nici o cunoştință despre acest lucru atunci când ştirea sĕ tipăriă în „Dreptatea". Numai în diua, în care *„Dreptatea"* a sosit în Caranşebes, a mai venit la consistoriu şi un raport (după audite) de la protopresbiterul tractului. Se 'nțelege, s'a esmis un comisariu, ca sĕ esamineze starea afacerei. De comisariu a fost esmis d. Traian *Barzu*, care dilele acestea a şi fost la *Petromani.*

Invitare la abonament.

Cu *1 Septembre st. v.* se începe nou abonament lunar, la care invitâm publicul românesc.

Preţul de abonament la diariul »*Dreptatea*« **s'a redus de la 12 la 10 fl. pe an.**

Manţinênd ţinuta noastră cea vechiă, calmă, solidă şi objectivă întru toate, susţinênd toate legăturile noastre ca şi până acum vom dá în mâna cetitorilor nu numai diariul celor mai proaspete informaţiuni, ci şi cel mai eftin, cel mai uşor de abonat.

Cât despre timpul apariţiei, »Dreptatea« apare în fie-care di de lucru la amiadi.

Preţurile de abonament:

Pentru monarchiă:

Abonamentul anual costă	fl. 10·—
„ semestral	„ 5·—
„ treilunar	„ 2·50
„ lunar	„ 0·85

Pentru România şi străinătate:

Abonamentul anual costă . . .	Frci 37·—
„ semestral	„ 18·50

Abonaţii vechi sunt rugaţi a se provocá la numêrul sub care au primit până acum foaia, ori sê lipească adresa pe cuponul mandatului.

Abonenţii noi sunt rugaţi a scrie adresa corect şi legibil.

Abonamentele se fac mai cu înlesnire prin m a n d a t e p o s t a l e. Domnii abonaţi sunt rugaţi a însemná pe cuponul mandatului timpul pentru care trimit abonamentul.

Amintim şi la acest loc, că diariul nostru se va trimite numai acelor abonaţi, cari au s o l v i t î n a i n t e abonamentul şi numai pe acel timp pe care au solvit.

Abonamentele se trimit la adresa administraţiunei diariului „Dreptatea" în T i m i ş o a r a, (Temesvár, Zápolyagasse,) Nr. 41.

Redacţiunea şi Administraţiunea diariului „Dreptatea".

Bursa de Budapesta din 17 Septembre 1895.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000 (sc. de d.)	5%	123.50
„ „ „ „ 10.000 . . . . „	4%	—.—
„ „ coroane ung. . . . . . „	4%	99.50
Obl. căilor fer. orient. 1876 . . . „	5%	123.75
„ „ „ de stat, 1889, aur. „	4½	129.—
„ „ „ „ „ arg. „	4½	101.75
Obl. cu premii ung., din 1870, 100 fl. buc. . .		110.50
„ „ „ „ „ 50 „ „ . . .		140.—
Obl. de desdaun. regal., am., ung. (sc. de d.)	4½%	109.75
„ „ „ „ croate . . „	4½%	102.50
Bonuri rur. ung. . . . . „	4%	96.25
„ „ croate . . . . „	4%	97.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	143.75
„ hipot. croate, 100	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni 100		—.—
Datoria de stat. com., hărtiă, Mai-Oct. . .	4²/₁₀	98.75
„ „ „ „ Febr.-Aug.	4²/₁₀%	98.75
„ „ „ „ arg. Jan.-Jul. . .	4²/₁₀%	98.50
„ „ „ „ „ Apr.-Nov. . .	4²/₁₀%	98.50
Renta de aur austr. (sc. de d)	4%	122.50
„ în coroane		98.50
Datoria de stat austr. 1854. 250 fl.	4%	149.—
„ „ „ „ 1860. 500 „	5%	147.50
„ „ „ „ 1860. 100 „	5%	158.25
„ „ „ „ 1864. 100 „		198.—
„ „ „ „ 1864. 50 „		198.—
Obl. oraş. Budapesta 1890	4½%	100.15

Sorţuri private.

Imprumutul oraş. Viena din 1874, 100 . . .	174.50
Sorţuri din Buda 40	60.—
„ „ „ (st. austr.) 40	61.—
Sorturi reun. „Jó-sziv" 2	3.30
„ „ „ (st. austr.) 5	3.50
„ crucea roşie 5	12.—
„ „ „ (st. austr.)	12.50
Obligaţiunile basilicei 5	9.75
„ „ (st. austr.)	10.25
„ crucea roşie italian. 25 lire . .	12.75
„ „ „ „ „ (st. austr.) .	13.—
Instit. de cred. austr. 100	198.—
Crucea roşie austr. 10	19.—
Sorţi Pálffy 40	59.20

Bance.

Banca anglo-austriacă 120	170.—
„ pe acţii Budapestană 100	129.50
„ „ „ a capitalei I emis. 100	98.—
„Hermes" intreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumană 80	126.50
„ „ „ gen. ung. 200	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu . . .	435.75
„ „ „ pe acţii Budast. 50	55.—
„ „ „ austriacă 160	—.—
„ „ „ „ din 4 Iuliu	351.50
„ industrială I ung. 150	197.—
„ „ şi comerc. ung. 100	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu	112.50
„ croat-slavon. 100	—.—
„ de credit ung. 200	116.—
„ „ „ „ vechiă 100	—.—
„ „ „ „ II emis. 15 Iuliu . . .	241.25
„ comercială ung. pestană 500	1132.—
„ com. şi industr. bpestană 100	—.—
„ de credit fonciar centrală 500	590.—
„ croată de escompt 200	—.—
„ de escompt şi zarafiă ung. 400 K. . .	—.—
„ „ „ „ „ 15 Iuliu . . .	259.—
„ austro-ungară 600	1000.—
„ „Unio" 200	—.—

Scrisuri fonciare.

„Albina", inst. de econ 5%		100.76
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani		101.—
„ „ „ „ „ 5%		101.—
„ „ „ „ „ 5½%		100.50
„ de credit ardeleană 5%		101.—
„ „ „ „ 4½% 40 ani . . .		99.—
„ „ „ „ 4½% 50 ani . . .		98.50
„ credit fonc. din Sibiiu 5%		102.25
„ „ „ „ „ 5½%		—.—
„ „ „ „ „ 6%		—.—
„ „ „ „ „ 4½% em. VI. .		100.50
„ gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani . . .		—.—
„ „ „ „ 106 5% 40 ani		—.—
„ „ „ „ III emis 5%		102.25
„ „ „ „ IV emis. 4½% . . .		100.50
„ I. de credit din Timişoara 5% . .		102.—
„ I. „ „ „ „ 4½% . .		99.50
Imprumut. băncii ung. hipotec. 4%		128.50
Obl. c. fr. bulg.	6%	122 —
„ cu prem. sêrb. 100 fr.	3%	40.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.)	3%	40.75
„ soc. p. reg. Temeş-Bega	5%	140.—

Monede.

Galbenul ces. şi reg. tesc.	5.95
„ „ „ „ verig.	5.92
„ austr.-ung. de 8 fl.	9.93
„ de 20 franci	9.93
20 marce	12.25
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. şi ung.	—.—
100 marce germ. în papir	61.25
„ „ „ de bancă pr. 31 Iuniu	—.—

Preţurile bucatelor din piaţa Timişoarei.

De la 17 Septembre 1895.

După notările societăţii „Lloyd" din Timişoara.

Grâu, greutatea cualit. 78 chil.	per 100 chil.	5.85—5.90
Grâu, greutatea cualit. 79 chil.	per 100 chil.	5.90—5.95
Sêcară, greutatea cualit.	per 100 chil.	4.60—4.70
Orz, greutatea cualit.	per 100 chil.	6.00—6.10
Ovês, vênturat	per 100 chil.	6.40—6.50
Cucuruz, nou	per 100 chil.	5.70—5.75

Têrgul de producte pe termin.

Grâu Sept.-Oct. . .	în bani per 100 kgr.	6.69 şi 6.71
Grâu la Mart.-Apr.	„ „ „ „ „	7.05 şi 7.06
Grâu Maiu-Iuniu .	„ „ „ „ „	—.— şi —.—
Sêcară la Sept.-Oct.	„ „ „ „ „	5.06 şi 5.07
Porumb Maiu-Iuniu	„ „ „ „ „	6.13 şi 5.15
Porumb Iul.-Aug. .	„ „ „ „ „	5.07 şi 5.09
Porumb Aug.-Sept.	„ „ „ „ „	5.08 şi 5.10
Ovês la Sept.-Oct.	„ „ „ „ „	5.87 şi 5.89
Ovês la Mart.-April	„ „ „ „ „	—.— şi —.—
Rapiţă Aug.-Sept. .	„ „ „ „ „	9.45 şi 9.50

Têrgul de producte diverse.

(Preţul per 100 kilograme.)

Specia	Cursm Bani	Marfa
Semênţă de trifoiu luţernă ung. nouă .	52.—	56.—
Semênţă de trifoiu roşiă nouă	62.—	67.—
Oleiu de morcovi duplu rafinat	28.—	29.—
Turte de oleiu Rapiţă	5.—	5.25
Unsoare de porc, pestană	48.—	48.50
Unsoare de porc din provinciă	—.—	—.—
Clisă nouă, uscată la aer, I-a	—.—	—.—
Clisă de masă, 4 rude	43.50	44.—
Clisă de masă, 3 rude	46.50	47.—
Clisă afumată	48.50	49.—
Sêu sêmburos	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, cual. uscit.	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, 100 drb . .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, 85 drb . .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, drb . .	—.—	—.—
cu termin per 50 0kgr. în saci, 100 drb	10.75	11.25
cu termin per 500 kgr. în saci.	12.—	12.50
cu termin per 500 kgr. în saci, 85 drb	16.25	16.70
cu termin per 500 kgr. în saci,	9.75	10.—
cu termin per 500 kgr. în saci, 100 drb	12.—	12.50
cu termin per 500 kgr. în saci, 85 drb	16.25	16.50
Lecuar de prune slavon	11.50	12.50
Lecuar de prune sêrbesc	10.50	11.—
cu termin slavon	13.75	14.—
cu termin sêrbesc	12.75	13.—
Miere brută	—.—	—.—
Miere galbină, destilată	32.—	33.—
Ceară din Rosenau	152.—	155.—
Ceară slavonă	—.—	—.—

Têrgul de producte din Budapesta.

(Preţurile de la 17 Septembre 1895.)

Specia		Cualitatea	Preţul per 100 kgr. de la	până	Cualitatea	Preţul per 100 kgr. de la	până
Grâu Bănaţan vechiu		74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bănaţan	„	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bănaţan	„	78	6.60	6.65	79	6.70	6.75
Grâu Bănaţan	„	80	6.75	6.80	81	—.—	—.—
Grâu de la Tisa	„	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Tisa	„	76	—.—	—.—	77	6.55	6.60
Grâu de la Tisa	„	78	6.75	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Tisa	„	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu Bpestan	„ reserv	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bpestan	„ „	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bpestan	„ „	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu Bpestan	„ „	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de la Alba	„	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Alba	„	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu de la Alba	„	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Alba	„	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de Bacica	„	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de Bacica	„	76	—.—	—.—	77	6.60	6.65
Grâu de Bacica	„	78	6.70	6.75	79	6.80	6.85
Grâu de Bacica	„	80	6.85	6.90	81	—.—	—.—
Secară nouă, pr.		70—72	5.05	5.10	—	—	—
Orz nou		60—62	—.—	—.—	de nutreţiu		
Orz nou		62—64	—.—	—.—	de vinars		
Orz nou		64—66	—.—	—.—	de bere		
Ovês vechiu		39—41	6.85	7.20	—	—	—
Ovês nou		39—41	—.—	—.—	—	—	—
Porumb vechiu		75	5.05	5.10	străin		
Porumb nou		73	4.75	4.80	—	—	—
Porumb vechiu		—	—.—	—.—	Bănăţan		
Porumb nou		—	—.—	—.—	—	—	—
Rapiţă nouă		—	—.—	—.—	Bănăţan		
Hirişcă vechiă		—	—.—	—.—	—	—	—

Bursa din Bucuresci 2 (14) Septembre 1895.

Efecte	Dobênda	Scadenţa cupoauelor	Oferite cu bani gata
Împrumuturi de stat Române			
Rentă perpetuă	5%	Apr.—Oct.	101½
„ amortisabilă	5%	Apr.—Oct.	98
„ „ din 1892	5%	Ian. Iuliu	97¼
„ „ „ 1893	5%	Ian. Iuliu	97
„ „ 32½ mil.	4%	Ian. Iuliu	83¼
„ „ 50 mil. .	4%	Ian. Iuliu	84¾
„ „ 274 mil.	4%	Ian. Iuliu	85
„ „ 45 mil.	4%	Ian. Iuliu	85
Obl. căilor fer. rom. (conv. Schuldverschreibung . . .	5%	Ian. Iuliu	—
Obl. de Stat (conv. rur.) . .	6%	Maiu Noemb.	101
„ casei pens. a 300 lei .	10	Maiu Noemb.	278
Împrumuturi de oraşe			
Obl. ale com. Bucureşci 1893	5%	Ian. Iuliu	90
„ „ „ „ 1884	5%	Maiu Noemb.	—
„ „ „ „ 1888	5%	Iun.—Dec.	—
„ „ „ „ 1890	5%	Maiu Noemb.	88
Împrumuturi de societăţi			
Scris. func. rur.	5%	Ian. Iuliu	90½
„ „ urb. Bucureşci .	7%	Ian. Iuliu	—
„ „ „ „ . .	6%	Ian. Iuliu	101
„ „ „ „ . .	5%	Ian. Iuliu	85¼
„ „ „ Iaşi	5%	Ian. Iuliu	77¼
Obl. soc. de basalt	6%	Ian. Iuliu	—

Actiuni	Ultim divid.	Valoarea nominală	
Banca naţ. a Rom.	86	500	1570
Soc. de asig. Dacia-Rom . .	35	200	130
„ „ „ Naţională . .	36	200	375
„ „ „ Patria	—	100	395
„ rom. de construcţiuni .	15	200	105
„ de basalt	30	250	117
„ pentru fabr. hârtiei . .	—	100	—

Monete	Oferite cu bani gata
Napoleonul	—
Galbenul austriac . .	—
Coroana germ. (marca)	—
Lira sterlină	—
Lira otomană	—
Imperialul rusesc . .	—
Florinul austr. de hârtie	—
Rubla de hârtie	—
Aur contra argint (agiul)	0%

Cereale	Greutatea în libre	Oferite hectolitrul
Grâu	60	7.75
Porumb	60	5.—
Secară	—	—
Ovês	—	—
Orz	—	—
Rapiţă	—	—
Fasole	—	—

Schimb	Cursul
Londra . . cek	25.27
„ . 3 luni	25.12
Paris . . . cek	100.20
„ . . 3 luni	99.70
Francia . . cek	—
„ . 3 luni	—
Viena . . . cek	203.¼
„ . . 3 luni	201.¼
„ nap. (scurt)	
Berlin . . . cek	12[illegible]
„ . . 3 luni	1[illegible]
Germania . cek	
„ 3 luni	
Amsterd. 3 luni	—
Petersb. . 3 luni	—
Belgia . . 3 luni	99.60
„ . (scurt)	—
Elveţia . 3 luni	—
Italia . . 3 luni	—

S'a tipărit în tipografia Heinrich Uhrmann în Timişoara.